

OSSI SOMMA

Ossi Somma: *Optimistinen luonto*.
Valokuva: Erkki Valli-Jaakola.

Ossi Somma syntyi Nokialla vuonna 1926 perheeseen, joka oli ollut läheisesti sidoksissa kansalaissodan punaiseen osapuoleen. Hän kuvaa perhetaustaansa ja uraansa viime vuoden lopussa ilmestyneessä teoksessaan *Somma Summarum*. *Ossi Somma: Elämää ja taidetta*.

Alunperin ei ollut mitenkään ilmeistä, että Sommasta tulisi kuvanveistäjä. Päättettyään keskikoulun Somma oli erilaisissa tilapäistöissä, mutta päätti 1950-luvun alussa pyrkiä silloiseen Taideteolliseen oppilaitokseen ja pääsi sisään. Hän täydensi vielä opintojaan Leningradin Repin-instituutissa vuosikymmentä myöhemmin vajaan vuoden ajan.

Somma alkoi kehittää omaa tyyliään Repin-instituutin opintojakson jälkeen; kuten hän itse toteaa: ”Leningradissa opin näkemään kuvan voiman. Koin vahvasti, että pystyin perustelemaan itselleni enää vain eettisesti kestävät teokset.” Hänen teostensa aiheiksi ovat nousseet sekä yhteiskunnallisen vallan instituutiot että kulutusyhteiskunnan rattaisiin juuttuneet ihmiset. Työssä on kuitenkin säilynyt Somman ihmiskunnioitus. Ne nostavat kritiikin kohteeksi ihmisyyden irvikuvia tuottavan yhteiskunnallisen systeemin.

Somman materiaali- ja muotokieli on muuttunut samanaikaisesti sisällön terävöitymisen kanssa. Metallin rinnalle ja tilalle ovat tulleet sekamateriaalit: lautatavara, rautalankaverkko, vaha ja lasikuitumassa. Erityisesti lasikuitumassa on noussut Somman teoksissa anonymin inhimillisen hädän symboliksi. Kuten Somma itse sanoo, tarkoitus on, että työt ”häiritsevät meitä”.

Laaja kokoelma Somman töitä on esillä veistospuistona hänen kotinsa, Penttilän kylän entisen kansakoulun pihassa Nokian Siurossa. Puiston viimeisin kokonaisuus on 90-luvun jälkipuoliskolta lähtien vähitellen syntynyt ja täydellistynyt ”Tuonelan virta”, jolle keskeisen virikkeen ovat antaneet Danten *Jumalaisen näytelmän* ensimmäisen osan, Helvetin, säkeet.

Somman tuotantoa hallitsee kuitenkin optimistinen henki. Vääryydet voidaan voittaa! Luonto on Somman optimismin olennainen perusta. Siuron veistospuistossa on keskeisellä paikalla teos ”Optimistinen luonto” (1974): autonromu, jonka moottiritilaan hän istutti männyn taimen. Taimi on sittemmin varttunut kookkaaksi puuksi, ja hapristuvaa autonromua reunustavat tuuheat pensaat.

Autonromun vähittäinen sulautuminen luonnon kiertokulkuun ei ole epätoivon aihe. Päinvastoin, juuri se, että luonto ottaa ylliotteen jopa yksityisautosta, tuhlailevan kulutusyhteiskunnan symbolista, on toivoa herättävä seikka!